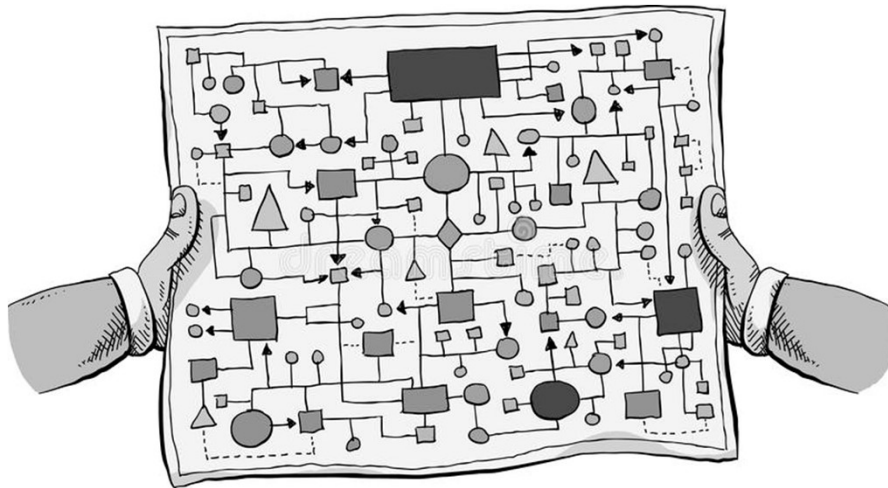

Keuze voor Dialyse of Conservatieve Zorg bij Ouderen met Nierfalen

Welke factoren spelen een rol?

Marjolijn van Buren
Internist-Nefroloog
HagaZiekenhuis
LUMC

M.van_Buren@LUMC.nl
m.vburen@hagaziekenhuis.nl

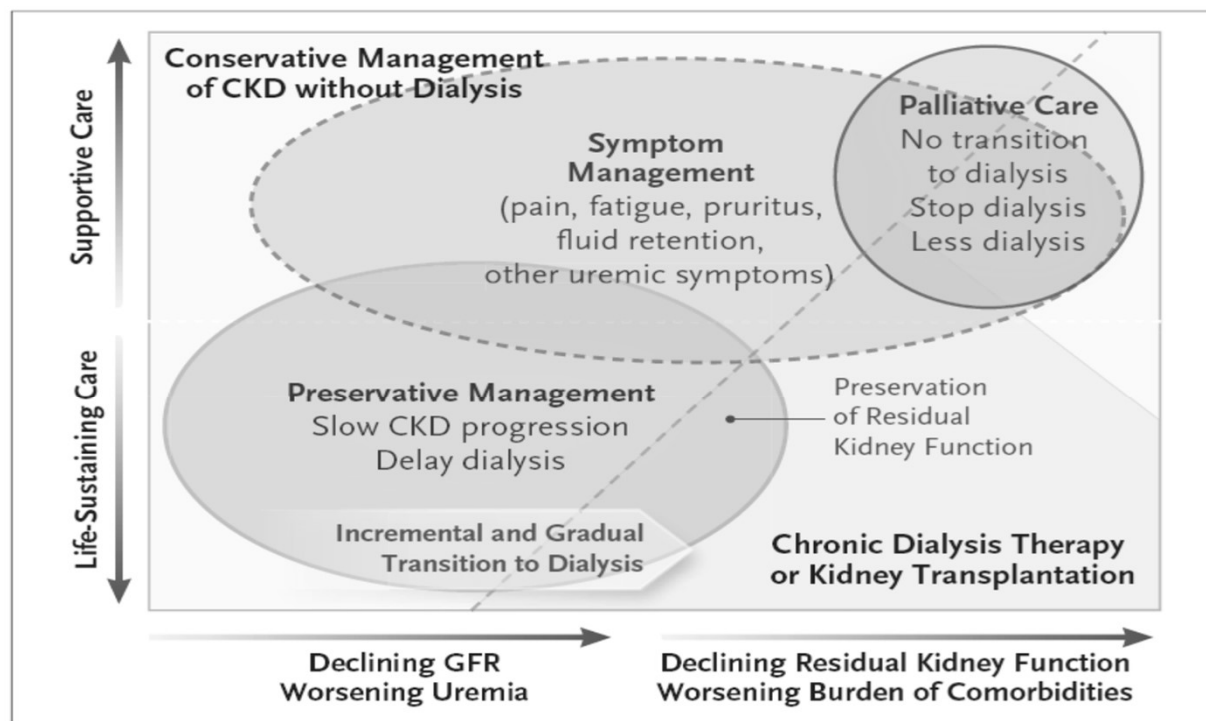
Disclosure M van Buren

(potentiële) belangen-verstrengeling

Voor bijeenkomsten mogelijke relevantie relaties met bedrijven

Geen

Behandel mogelijkheden voor nierfalen

Conceptual Model of the Conservative Management of Advanced Chronic Kidney Disease (CKD).

Kamyar Kalantar-Zadeh, NEJM, July 2020

Therapie keuze

Waarom kiezen patiënten voor CC?

- Dialyse te zware behandeling
- Leeftijd
- Dokters advies
- Dialyse teveel impact op KvL
- Weinig overlevingsvoordeel met dialyse
- Verlies van onafhankelijkheid met dialyse

Waarom kiezen dokters voor CC?

- Patienten voorkeur (93%),
- Ernstige comorbiditeit (93%),
- Vasculaire demencie (84%)
- Lage functionale status (75%)

- Negatief antwoord op Surprise question

vd Luijngaarden NDT 2013
Eneanya J Nephrol; Aug 2020

Keuzehulp

<https://nierfalen.keuzehulp.nl>

Nierfalen keuzehulp

Een behandeling voor nierfalen heeft veel impact op uw dagelijks leven. Welke behandeling het beste bij u past hangt af van wat voor u, en eventueel uw partner of naasten, belangrijk is.

Dit gesprek

- Neem de keuzehulp door en vul de vragen in, eventueel met een naaste
- Voorlichtingsgesprekken met uw behandelteam

Uw situatie

Wat voor u het beste moment is om te starten met de behandeling hangt af van het beloop van uw ziekte, mogelijkheden en wensen.

Nierfunctie

30%
0%

Tijd

Voorlichting
Voorbereiding
Start behandeling

Uw opties

Uw nefroloog vindt aan wat waarschijnlijk voor u mogelijk is.

- Niertransplantatie
- Peritoneale dialyse
- Hemodialyse
- Conservatieve behandeling

Soms zijn extra onderzoeken nodig om te bepalen of deze opties kunnen. Als een behandeling niet mogelijk is, geeft uw nefroloog aan waarom.

Uw nefroloog

- naam
- naam
- naam
- naam
- naam
- naam

Poli naam
contact@mail.nl
012 - 456 78 90
maandag t/m vrijdag: 8:30 - 16:30 uur

Met de keuzehulp bereidt u het gesprek met uw zorgverlener goed voor

- In de online keuzehulp:
 - ✓ leest u over de diagnose en uw opties
 - ✓ geeft u aan wat uw afwegingen zijn
- Samen met uw zorgverlener:
 - ✓ bespreekt u de samenvatting uit de keuzehulp
 - ✓ kiest u de optie die het beste bij u past

Online keuzehulp gebruiken

Ga naar

Gebruikersnaam Wachtwoord

© Zorgfunctielab v1

Nephrol Dial Transplant (2020) 1-11
doi: 10.1093/ndt/gaa102

ndt
Nephrology Dialysis Transplantation

Kidney disease pathways, options and decisions: an environmental scan of international patient decision aids

Anna E. Winterbottom¹, Andrew Mooney¹, Lynne Russon², Vicki Hipkiss³, Lucy Ziegler⁴, Richard Williams¹, Jeanette Funderup^{5,6} and Hilary L. Bekker^{6,7}

Use of a Supportive Kidney Care Video Decision Aid in Older Patients: A Randomized Controlled Trial

Nephrology American Journal of

Age 75 (70-81) n=100
Advanced CKD
eGFR < 30 ml/min

Randomized

Video education

Verbal education

	Baseline	Education
Knowledge of Supportive care* (0-3)	2.0	2.3
Preference for Supportive care*	21%	26%

*There was no difference between study arms

Video education Satisfaction >95%

Would recommend others

Comfortable Helpful

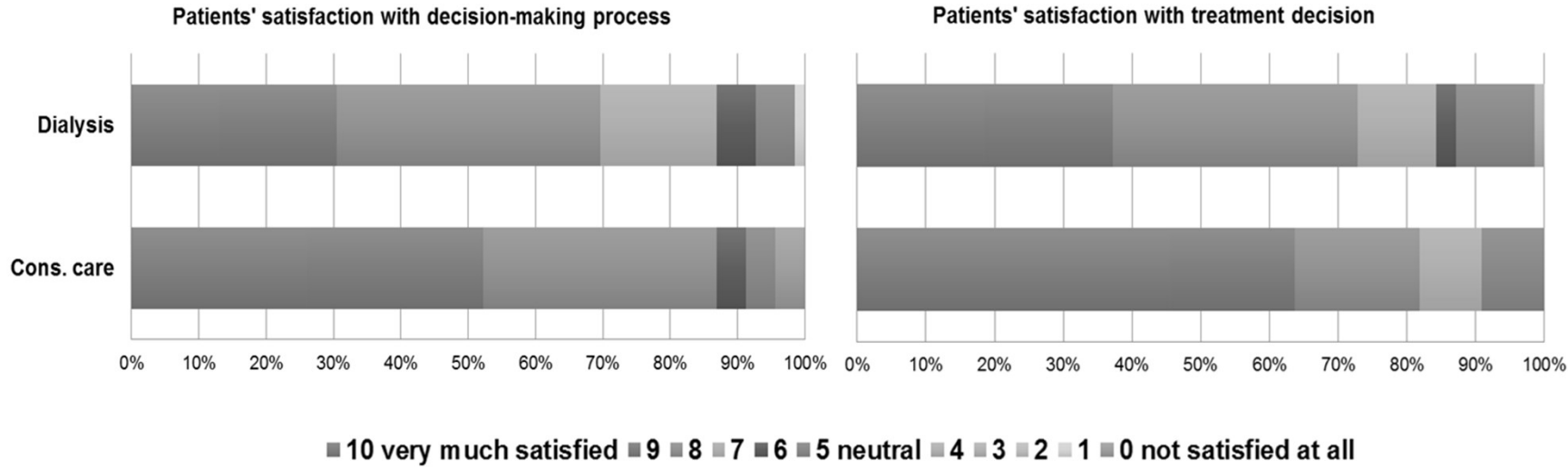
Conclusion: Among older patients with advanced CKD, there was no significant difference between an educational verbal script and a video decision aid in increasing knowledge of supportive kidney care or preference for care. However, patients who received video education reported high satisfaction and acceptability ratings.

Enamva ND, Percy SG, Stallings LL, Wang W, Steele DJR, Germain MJ, Schell JG, Paschoe O, Low MK, Volandes AE: Use of a Supportive Kidney Care Video Decision Aid in Older Patients: A Randomized Controlled Trial. Am J Nephrol DOI 10.1159/000509711

Visual Abstract by Aldo Rodriguez Jimenez Vega (@aldorodrigov)

Keuze voor CC leidt tot meer tevredenheid

Tevredenheid van patiënten met het keuzeproces ($P=0.06$), en hun besluit ($P= 0.03$).
 Score op een schaal van 11 punten.

Hoe veranderlijk is de mens?

Table 1: Studies reporting change initial choice for either dialysis or conservative care pathway

Study	Dialysis choice		CC choice	
	Initial	changed	Initial	changed
	n	n (%)	n	n (%)
Brown <i>et al.</i> , 2015 ⁴	273	33 (12.1)	122	2 (1.6)
Hussain <i>et al.</i> , 2013 ⁵	269 ^a	19 (7.1)	172 ^a	3 (1.7)
Kwok <i>et al.</i> , 2016 ⁶	126 ^b	7 (5.6)	432 ^b	17 (3.9)
Moranne <i>et al.</i> , 2018 ⁷	215	14(6.5)	54	1 (1.9)
Verberne <i>et al.</i> , 2018 ⁹	240 ^c	15 (6.3)	126 ^c	4 (3.2)
Total	1123	88 (7.8)	906	27 (3.0)

Abbreviations: CC, conservative care;; n, number of patients.

^a excluding patients with nephrologist's decision that dialysis is not appropriate, and patients postponing the decision about dialysis because of stable clinical condition.

Voorend, submitted

Welke uitkomst maten spelen een rol in therapie keuze?

1. Overleving
2. Behoud van onafhankelijkheid
3. Kwaliteit van leven
4. Symptomen/Ziektelast
5. Kosten

Factoren van invloed op overleving

- Leeftijd (>80 jaar)
- Comorbiditeit
(hartfalen, vaatlijden)
- Frailty
- Cognitie? Depressie?
- Immobiliteit
- Ondervoeding
- Kwaliteit van leven

Verberne, CJASN 2016
Kallenberg, CJASN 2016
Van Loon, Nephron 2019
Van Loon, BMC Nephrol 2017

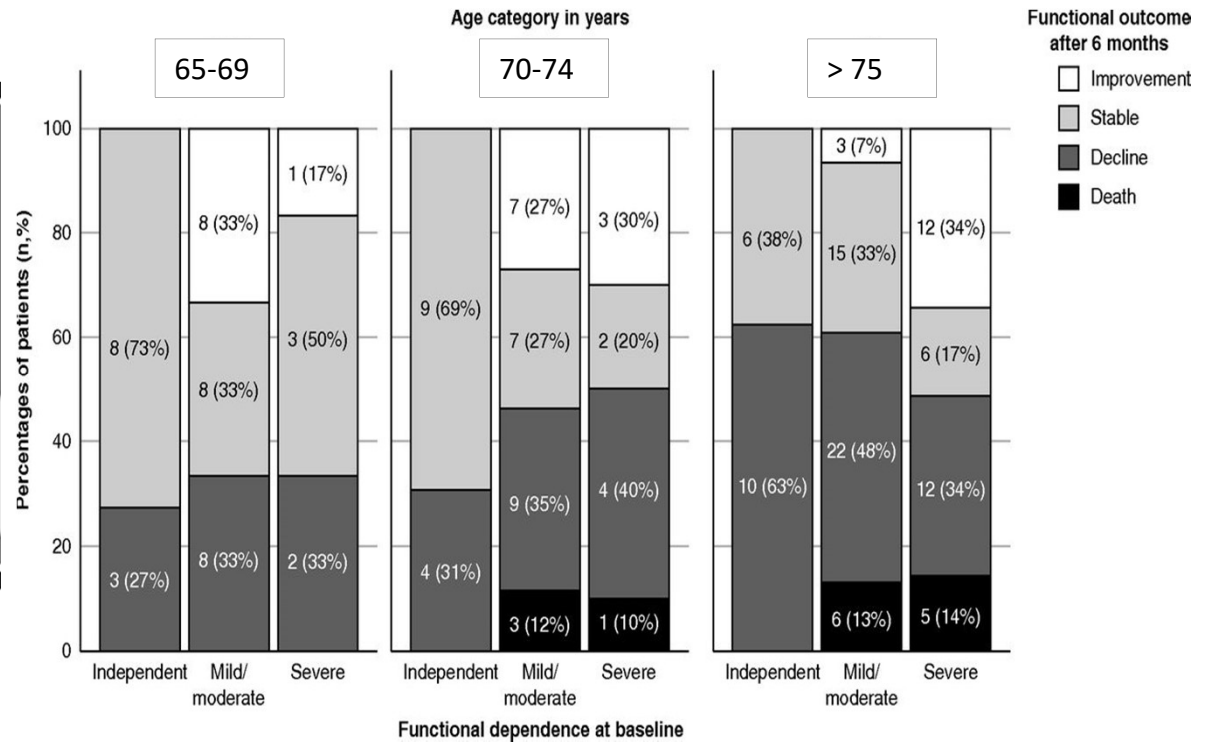
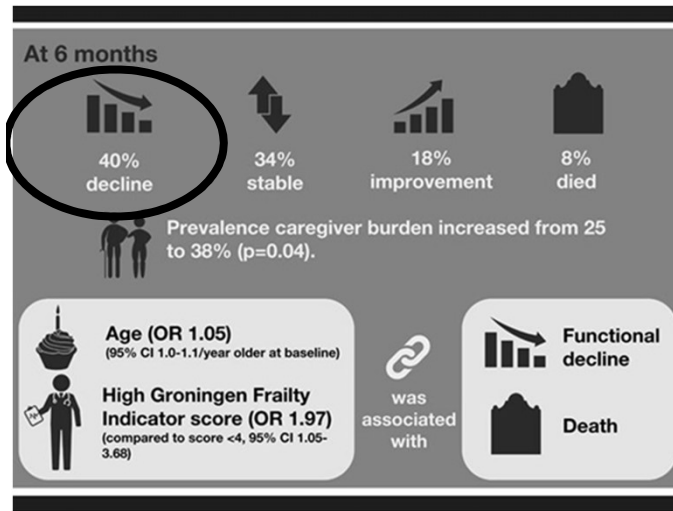
Factoren van invloed op behoud van onafhankelijkheid

- Leeftijd (> 75 jaar)
- Frailty
- Baseline functionele status
- Serum albumine
- Verpleeghuis

Van Loon, Age and Ageing 2017
Namiko Goto, CJASN 2019
Fukuma, NDT 2018
Kurella Tamura, NEJM 2009

Functionele status na 6 mnd dialyse

Namiko A. Goto et al. CJASN 2019;14:1039-1047

Factoren van invloed op Kwaliteit van Leven

- Aantal en ernst van symptomen
- Frailty

Voskamp, NDT 2018
Yiasere, CJASN 2016

Kosten

Therapie	Kosten in €/jaar
HD	92.616
PD	83.749
CC	6.000
NTX (1 ^e jaar)	85.125
NTX (> 1e jaar)	15.000-30.000

Mohnen, et al PLoSOne 2019
Verberne, et al BMC Nephrology 2018

Verschil in uitkomsten tussen dialyse en CC??

Overleving in CC en Dialyse

Systematic Review

21 cohort studies, 20.212 patienten

CC: ouder en meer comorbiditeit

Uitkomsten

Overleving in dialyse : 20-67 mnd

Overleving in CC: 6-31 mnd

Ook in groep met ernstige comorbiditeit lijkt overleving met dialyse beter dan in CC

PRELIMINARY RESULTS
Voorend et al

HR-QOL en Symptomen in CC & Dialyse

Systematic review

11 observationele cohorten, 1718 patiënten

CC: ouder en slechtere functionele status

Uitkomsten:

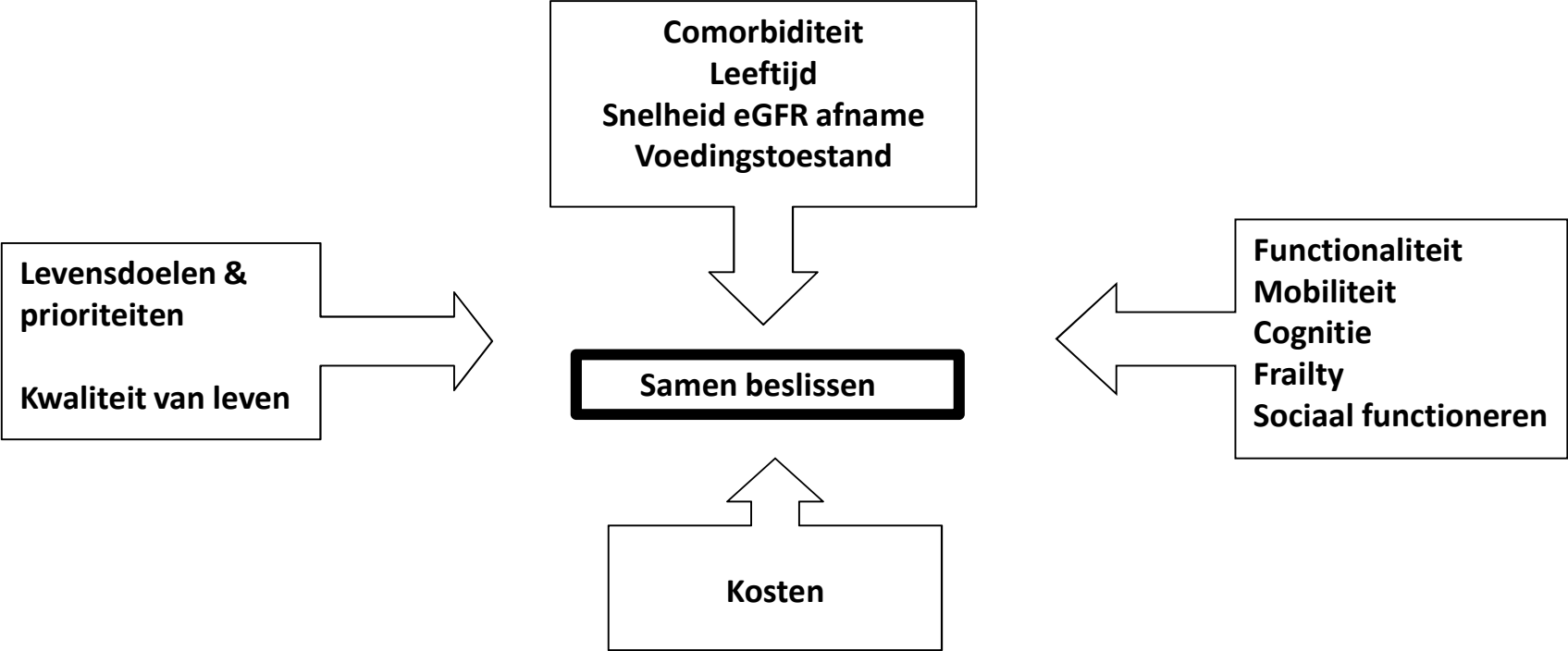
- Vergelijkbare QOL
- Vergelijkbare symptoomlast

- Ziektebelasting en impact op dagelijks leven nam toe na start dialyse

Verberne et al, NDT 2020; 1-16

Framework voor besluitvorming

Take home messages

- Besluitvorming voor wel of geen dialyse is ingewikkeld
- Factoren die in besluitvorming meegenomen moeten worden zijn:
 - effect op overleving
 - effect op functionaliteit/onafhankelijkheid
 - effect op QOL
 - individuele wensen
- Vergelijkende studies tussen conservatieve zorg en dialyse op deze uitkomsten nog beperkt

DIALysis or not: Outcomes in older kidney patients with GerlatriC Assessment

